

Una ciutat entre dos bisbes

Girona té una antiga fama de ciutat episcopal. Ja l'any 1494, quan el geògraf tirolès Hieronymus Münzer entrà a la península Ibèrica, es trobà en primer lloc amb «l'antiga i noble ciutat de Girona, seu episcopal». L'any 1772, un altre viatger il·lustrat, el diplomàtic francès Jean François Peyron, anotà en la seva crònica: «En aquesta ciutat hi ha un bisbe». I el 1787, el famós economista anglès Arthur Young va tenir ocasió de concretar encara més: «Hi ha allà una catedral i un bisbe, el qual ens va donar la benedicció quan ens vam creuar amb la seva carrossa, arrossegada per sis mules.»

Ara, l'escriptor Miquel Pailorí ha descrit, en la novel·la *Cera*, la Girona dels anys seixanta i setanta del segle passat, i ha encetat el llibre amb dos capítols extraordinaris, dedicats a fer reviure dos episodis singulars lligats a sengles figures mitrades: l'enterrament del bisbe Josep Cartaña, després d'haver presidit la diòcesi de 1934 a 1963, i l'entrada del bisbe Narcís Jubany,

que va ocupar la seu de sant Narcís entre 1964 i 1972. L'arribada d'aquest prelat, enmig d'una eufòria gairebé messiànica, va ser justament la darrera manifestació multitudinària del catolicisme gironí. De jornades com aquella, entroncada encara amb el triomfalisme de la postguerra, ja no se n'ha viscut mai més cap. Va ser el cant del cigne d'una època, i la novel·la comença justament en aquesta cruïlla de la història en què s'acaba una determinada concepció del món: l'encreuament entre el bisbe mort i el bisbe nou, figures ineludibles en el paisatge físic i humà d'una ciutat episcopal que el novel·lista descriu com qui pinta un gran fresc panoràmic i simbòlic abans de descabdellar el fil argumental. Aquest bigarrat teló de fons, sorgit de la imaginació, la documentació i els records personals, enllaça l'obra de Pailorí amb la dels narradors gironins clàssics –Ruyra, Bertrana, Pla, Palol–, i *Cera* completa dignament el seu cicle descriptiu amb el retrat d'una ciutat que viu un accelerat procés de canvi sense deixar anar del tot el llast del seu passat.

«**El cos del bisbe reposava** sobre un baiard descobert que transportaven vuit eclesiàstics, de roquet. El cap, cobert amb la mitra, reposava sobre un coixí de seda. Els portadors caminaven al mateix pas, com soldats en una desfilada, però amb més lentitud, com si arrosseguessin els peus. El baiard presentava una lleu inclinació de darrere cap endavant, però el cos, fermat als peus per un topall de fusta, conservava perfectament la figura, sense arrodonir-se ni anyocar-se. Així va passar Rambla avall la despulla del senyor bisbe i en aquells que contemplaven la desfilada fúnebre hi va haver com un respir d'alleujament.»

En aquesta **cruïlla de la història** s'acaba una determinada concepció del món

FOTO: VALL-LLOSERA

«**En un cotxe descobert**, flanquejat per guàrdies civils que caminaven a pas lleuger, dempeus, coronat pel birret episcopal i cobert amb capa morada, hi havia el senyor bisbe. Aquell qui havia estat esperat amb tanta frisança era allà i saludava els fidels a banda i banda de l'avinguda i els beneïa, girant-se ara a la dreta, ara a l'esquerra, tot d'una peça, en un moviment com d'autòmat. Però aquell somriure desmentia que fos un ésser inanimat, era una expressió afectuosa, càlida. En canvi, asseguda al costat del bisbe, hi havia una figura que hi contrastava poderosament. El bisbe mirava la gent amb alegria i humanitat. Aquell home, tot el contrari, seia esquenadret, immòbil, amb un posat d'altivesa, d'arrogància i de menyspreu. El cap encarcerat sota un gruix de brillantina, la vista amagada rere unes ulleres fosques. Lluïa l'uniforme del partit únic. Era el governador civil.»

*Fragments extrets
de la novel·la **Cera**,
de Miquel Pailó.
La Magrana,
Barcelona, 2008.*